

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 15.6.2005
KOM(2005) 257 galutinis

-

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

**Metinė Biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos vidaus auditų, atliktų 2004 m.,
ataskaita (Finansinio reglamento 86.4 straipsnis)**

Visą tekstą galima perskaityti FR-DE-EN.

{SEK(2005) 782 }

TURINYS

1.	Įžanga	3
2.	2004 m. VAT atlikto audito apžvalga	3
3.	Svarbiausių išvadų ir rekomendacijų santrauka (daugiau informacijos 3 priede)	5
4.	Išvados	8

1. Įžanga

Šios trečiosios metinės vidaus audito ataskaitos tikslas yra informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie 2004 m. Komisijos Vidaus audito tarnybos (VAT) atliktą darbą.

Ši ataskaita yra sutrumpinta vidaus auditorių metinės vidaus audito ataskaitos Komisijai versija (pagal Finansinio reglamento 86 straipsnio 3 dalį). Ji daugiausia paremta VAT vadovaujamo darbo rezultatais, siekiant įgyvendinti Reformos baltosios knygos 87 priemonę¹, bet joje taip pat atsižvelgiama į kitus 2004 m. atliktus auditus, įskaitant tęstinius ankstesnių išpareigojimų auditus ir kitus svarbius šaltinius, pvz., Išorės santykių generalinių direktoratų apžvalga², pirmoji suvestinė ataskaita apie generalinių direktoratų vidaus audito galimybes (IAC)³ ir 2003 m. vidaus auditoriaus pasiūlytų sisteminių rekomendacijų tęsinys. VAT atlikus išsamius ir tolesnius auditus, buvo parengtos **rekomendacijos**, skirtos atitinkamam generaliniam direktoratui, kuris turi imtis veiksmų. Šioje ataskaitoje dėmesys sutelktas į rekomendacijas, kuriomis suinteresuota Komisija, kurios yra dažnai susijusios tarpusavyje ir galėtų būti aktualios kitiems netikrintiems GD .

2. 2004 m. VAT atlikto audito apžvalga

Atlikdama savo misiją, VAT veikia pagal Finansinį reglamentą ir VAT chartiją, taip pat bendrai pripažintus principus ir tarptautinius standartus, kurie nustato vidaus kontrolę ir vidaus auditą, t. y. COSO kontroliuoja sistemą⁴ ir Vidaus auditorių instituto (VAI) profesinius standartus bei veiklos patariamąsias įstaigas⁵. VAT vykdo keturių pagrindinių kategorijų auditą, jas nustatė VAI: finansinės ir veiklos informacijos patikimumas ir tikrumas, veiklos veiksmingumas ir produktyvumas, turto apsauga ir įstatymų, reglamentų bei sutarčių laikymasis. Taip pat įeina strateginiai arba aukšto lygio Komisijos tikslai bei jų suderinamumas ir jos bendros misijos rėmimas⁶.

VAT auditas vykdomas pagal trejų metų tęstinį strateginį planą, priimtą 2004 m. pradžioje, kuris kasmet atnaujinamas, siekiant parodyti būtinus pasikeitimus. Vykdamas 2004 m. auditą, dėmesys buvo kreipiamas į auditų užbaigimą, rizikos įvertinimus ir informacijos patikrinimus, būtinus pagal 87 priemonę (žr. lentelę) ir svarbiausių duomenų pateikimą 2004 m. rugsėjo mėn. ir 2005 m. sausio mėn. suvestinėje ataskaitoje Audito vykdymo komitetui (AVK)⁷. 2004 m. taip pat išsiplėtė VAT audito tęstinė programa, kadangi dabar auditas apima daugiau sričių negu anksčiau. Šiuo požiūriu VAT Eurostato tęstinis auditas ypač svarbus ir bus pratęstas 2005 m.

¹ Reformos baltosios knygos 87 priemonės numatytoje programoje VAT prašoma patikrinti, ar GD pagerėjo ir sustiprėjo vidaus kontrolės sistemos ir visuose GD atlikti visą valdymo ir kontrolės sistemų auditų ciklą.

²

³

⁴ Žr. www.coso.org; įskaitant „Įmonių rizikos valdymas – Integruota programa.“ 2004 m. rugsėjo mėn.

⁵ Žr. www.theiia.org.

⁶ Kaip apibrėžta COSO „Įmonių rizikos valdymas – Integruota programa.“

⁷ 2004 m. rugsėjo 20 d. AVK gavo išankstinius duomenis ir 2005 m. sausio 14 d. aptarė galutinę apžvalgą.

2004 m. gruodžio mėn. VAT pateikė savo pirmąją du kartus per metus rengiamą suvestinę ataskaitą apie generalinių direktoratų vidinio audito komitetų atliktą darbą, atkreipdama Komisijos dėmesį į tam tikras pagrindines rizikos sritis⁸. Audito pažangos komitetas (APK) pažymėjo, kad būsimose Komisijos vidaus audito tarnybų ataskaitose turėtų būti pasinaudota suderintais atskaitomybės kriterijais.

2004 m. audito įsipareigojimų apžvalga (jie pateikti prieduose):

Auditas	Audito planavimo memorandumas	Galutinė ataskaita
<i>Bendroji, administracinė ir kitos remiančios sistemos</i>		
OPOCE	2004 m. kovo 2 d.	2004 m. spalio 15 d.
COMP IT vietinė kontrolė	2003 m. liepos 17 d.	2004 m. liepos 20 d.
SG IT vietinė kontrolė	2003 m. liepos 17 d.	2004 m. liepos 31 d.
Rizikos įvertinimai ir informacijos patikrinimai: SG, SJ, OLAF, ADMIN, ADMIN/DS, EPSO, OIB, PMO, DIGIT, SCIC, OIL, DGT, GOPA, 36 ITC rizikos įvertinimai		
<i>Vidaus politika, įskaitant mokslinius tyrimus</i>		
EAC	2004 m. kovo 15 d.	2004 m. rugsėjo 21 d.
ENV	2004 m. kovo 29 d.	2004 m. rugsėjo 17 d.
ESTAT II	2003 m. lapkričio 17 d.	2004 m. kovo 19 d.
INFSO	2004 m. balandžio 30 d.	2004 m. spalio 20 d.
JRC	2004 m. kovo 26 d.	2004 m. spalio 21 d.
Rizikos įvertinimai ir informacijos patikrinimai: ECFIN, ENTR, COMP, SANCO, TREN, JAI, MARKT, TAXUD		
<i>Struktūrinės priemonės ir bendroji žemės ūkio politika</i>		
EMPL	2003 m. gegužės 22 d.	2004 m. liepos 22 d.
AGRI tyrimo tęsinys	2004 m. spalio 20 d.	2005 m. vasario 25 d.
REGIO tyrimo tęsinys	2004 m. rugsėjo 24 d.	2004 m. gruodžio 23 d.
Rizikos įvertinimai ir informacijos patikrinimai: FISH		
<i>Užsienio politika, įskaitant pasirengimo narystei pagalbą</i>		
AIDCO	2003 m. liepos 31 d.	2004 m. balandžio 29 d.
ELARG tyrimo tęsinys	2004 m. rugsėjo 20 d.	2005 m. sausio 21 d.
Rizikos įvertinimai ir informacijos patikrinimai: TRADE		

VAT patikrintos tarnybos pritaria audito išvadoms ir rekomendacijoms, 84 % visų rekomendacijų įvykdyta, o likusios 10 % įvykdyta su pastabomis. Tai reiškia, kad audito

⁸

patarimai yra naudingi tobulinimui ir kad vadovybė prisiima atsakomybę, sprendama ar laikytis rekomendacijų ir kaip jų laikytis. Tikrintas subjektas atmetė vieną kritišką rekomendaciją, nes nusprendė, kad tolesni veiksmai neįvykdomi GD lygiu.

2004 m. VAT audito rekomendacijų įvykdymas:

	Priimtos	Priimtos su pastabomis	Iš dalies atmestos	Atmesta	Iš viso	%
Ypač svarbios	39	1	0	1	41	10 %
Labai svarbios	119	21	0	5	145	38 %
Svarbios	151	22	7	5	185	48 %
Pageidaujamos	12	0	1	1	14	4 %
Iš viso	321	44	8	12	385	100 %
%	84 %	11 %	2 %	3 %	100 %	

3. Svarbiausių išvadų ir rekomendacijų santrauka (daugiau informacijos 3 priede)

1 rekomendacija:

Generaliniai direktoratai turėtų stengtis pagerinti savo rodiklių kokybę ir sukurti integruotą požiūrį, siekiant įvertinti ir apskaičiuoti darbą. Todėl turėtų būti atsižvelgta į **Bendrojo įvertinimo sistemos** naudojimą, kuri specialiai sukurta siekiant remti kokybės valdymo įgyvendinimą valstybinio sektoriaus organizacijose. Svarbiausi darbo rodikliai, tiek finansiniai, tiek veiklos, turėtų būti apibrėžti ir pateikti vadovybei reguliariai pateikiamoje darbo ataskaitoje, siekiant remti darbo svarbiausiose srityse stebėjimą ir kontrolę. Bendrojo kokybės valdymo priemonių (metodų) naudojimas, pvz., **standartų nustatymas** ir **įvykdomumo tyrimai**, turėtų būti pasirinktinai taikomi kaip privaloma dotacijų gavėjų ir kitų suinteresuotųjų šalių grįžtamosios informacijos dalis.

2 rekomendacija:

GD lygiu rizikos valdymas turėtų būti įtvirtintas nuolatinuose valdymo procesuose ir atliekamas kartu su strateginiu planavimu bei įtrauktas į rengiamas valdymo ataskaitas ir sprendimų priėmimą. Kritiniai pavojai ir valdymo sprendimai turėtų būti pateikti metiniame valdymo plane ir metinėje veiklos ataskaitoje.

Susiję GD dėl pagrindinių savo tikslų turėtų išnagrinėti susijusios rizikos valdymo sąvoką. Tai pagerintų koordinavimą ir sąveikų nustatymą.

Visos Komisijos rizikos apžvalga Komisijos lygiu (suteikianti visą ir išsamią informaciją apie pagrindinius pavojus) turėtų būti parengta ir naudojama rizikos valdymui ir sprendimų priėmimui remti.

3 rekomendacija:

Nors kai kurie GD ėmėsi veiksmų pagal saugumo politiką (gaires), dabar valdymas turi užtikrinti, kad nelaimių kompensavimas ir nenumatytos aplinkybės yra nustatytos ir išbandytos. Taip pat svarbu imtis pagrindinių atsargumo priemonių, kad būtų užtikrintas informacijos saugumas ir veiksmų nuoseklumas.

Labiau integruotos informacijos valdymo sistemos turėtų remti pagrindinius administracinius procesus (pvz., sutarčių ir dotacijų valdymą), kadangi tai padidintų valdybos pajėgumą kontroliuoti projektų įgyvendinimą⁹.

4 rekomendacija:

Persvarstant Finansinį reglamentą ir įgyvendinimo taisykles, ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į supaprastinimą ir proporcingumą, kad būtų pasiekta **geresnė pusiausvyra tarp gresiančios rizikos ir kontrolės išlaidų**. Tai svarbu, pavyzdžiui, dotacijų valdymui, kai tiek Komisijos, tiek gavėjų kontrolės išlaidos galėtų būti žymiai mažesnės suderinus ir supaprastinus metodų įgyvendinimą ir (arba) finansavimą.

Turėtų būti peržiūrėtas ne tik Finansinis reglamentas, bet tam tikras dėmesys turėtų būti atkreiptas ir į susijusių sektorių teisės aktus bei finansinių priemonių ir programų kūrimą.

5 rekomendacija:

Finansinės procedūros ir teisės perdavimo lygiai turėtų būti nustatyti ir nuolat peržiūrimi remiantis atitinkamu rizikos įvertinimu, siekiant suderinti rizikos lygį ir kontrolę. Mažos rizikos sandoriai turėtų būti sudaromi taikant supaprastintas procedūras, o didelės rizikos sandoriams, priešingai, būtų reikalingas aukštesnės valdybos leidimas arba papildoma *ex-ante* viza.

6 rekomendacija:

Turėtų būti sustiprinta ir reguliariai atliekama vidaus procedūrų efektyvaus taikymo valdymo priežiūra, įskaitant, pvz., pareigų atskyrimą, įgaliojimų perdavimą ir atstovavimo susitarimus, laikantis Finansinio reglamento (FR), įgyvendinimo taisyklių (IT) ir kitų susijusių reglamentų.

Turėtų būti sustiprinta *ex-post* kontrolė, siekiant užtikrinti numatytą efektyvų ir nuoseklų vidaus kontrolės procesą. Todėl generalinių direktoratų metinis pareiškimas turėtų būti nukreiptas tiek į atitinkamą vidaus kontrolės proporcingumą (modelį), tiek į efektyvų jos procesą per visą ataskaitos laikotarpį¹⁰.

7 rekomendacija:

Turėtų būti patobulinta metodika, įskaitant rizikos įvertinimą, naudojama atliekant finansinius auditus. Kasmet turėtų būti pateikiama rezultatų **apžvalga, paskelbta metinėje audito ataskaitoje ir konsoliduota GD veiklos apibendrinimo ataskaitoje.** Periodinės arba sisteminės problemos turėtų būti nustatytos kartu su veiksmais, kurių imasi vadovybė, kad jos nepasikartotų.

⁹ Suprantama, kad toliau tobulinant ABAC programą 2005 metais bus atsižvelgta į šiuos susirūpinimą keliančius dalykus, bet proceso valdytojai turėtų užtikrinti, kad taip ir bus.

¹⁰ Pažymima, kad čia pasiekta pažanga; 2004 m. gruodžio 3 d. (SEC(2004)1562) aplinkraštyje dėl 2004 m. metinių veiklos ataskaitų labiau iškeliamas poreikis apibrėžti naudojamą vidaus kontrolės sistemą ir nustatyti, kiek ji gali būti veiksminga šalinant pagrindinę riziką (ypač 3 ir 4 metinės audito ataskaitos dalys).

8 rekomendacija:

Turi būti sukurta aiški baigiamųjų auditų strategija, veiksmai turi būti suplanuoti iš anksto ir įtraukti į bendrąjį audito planą. Pagrindiniai elementai yra šie: aiški ir dokumentais pagrįsta procedūra ir rizikos įvertinimo modelis, nustatytas baigiamųjų auditų parinkimui; vaidmenys ir išpareigojimai turi būti aiškūs ir tiksliai apibrėžti (įskaitant ataskaitų patvirtinimo procedūras ir tolesnio tyrimo procesą); ir pakankamų lėšų skyrimas šiai užduočiai. Darbas turėtų vykti sklandžiai, kad būtų išvengta laiko sugaišimo; turėtų būti nustatyti orientaciniai terminai, kurių reikia laikytis kiekviename proceso etape. Baigiamųjų auditų metodika turėtų būti nustatyta audito vadove.

Turi būti priimtos atitinkamos atsiskaitymo priemonės, siekiant užtikrinti reikiamą baigiamojo audito proceso ir išieškojimo procedūrų, pradėtų dėl auditų, kontrolę.

Pagrindinės būstinės ir Europos Komisijos delegacijos turi imtis būtinų pataisomųjų priemonių iškilusioms problemoms spręsti, ypač dėl deficitų bei Komisijos valdymo ir kontrolės sistemų nesėkmių ir pradėti išieškojimus pagal Finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles.

9 rekomendacija:

Dvigubas finansavimas: turėtų būti skatinamas ir stiprinamas efektyvesnis GD esamų priemonių naudojimas, pvz., „pasižadėjimo“, leidžiant taikyti teises sankcijas neteisingų pareiškimų atveju, dotacijų gavėjams turėtų būti taikomi apskaitos reikalavimai ir sisteminga arba atrankinė kitų GD konsultacija¹¹. Turėtų būti leidžiama ir Komisijos priemonėmis remiama papildoma švelnesnė kontrolė, siekiant sumažinti būdingą dvigubo finansavimo riziką. Todėl 2004 m. paskutiniame ketvirtyje sukurta ABAC sutarčių duomenų bazė ir centrinė juridinių subjektų byla bus teigiamas žingsnis, bet tai negali garantuoti visiškos prevencijos. Idealiausia būtų, jei sistema pažymėtų atvejus, kai ta pati sutarties šalis (dotacijos gavėjas) gauna tos pačios veiklos ES finansavimą iš skirtingų GD.**Ekspertų atranka – galimas interesų konfliktas:** turi būti patobulinta projektuose dalyvaujančių ekspertų atranka, nes reikia nepriklausomų ekspertų, kurie turi būti įdarbinti atitinkama konkurso tvarka. Atrinkti ekspertai turėtų pasirašyti pareiškimą dėl interesų konflikto (taip jau yra kai kuriuose GD)¹².

10 rekomendacija:

Vidaus kontrolių patvirtinimas: turi būti imtasi priemonių dėl vidaus kontrolės sistemų privalomo patvirtinimo nacionalinėse agentūrose iki naujo programų sudarymo ciklo. Valstybės narės turi pateikti pareiškimus dėl valdymo užtikrinimo. Turi būti patobulintas nepriklausomų auditorių atestacijose iškeltų problemų tolesnis tyrimas.

Biudžeto įgyvendinimas: kad būtų aiškiau, kaip įgyvendinama programa, statistika turėtų būti sudaroma atsižvelgiant tiek į GD, tiek į susijusių Nacionalinių agentūrų mokėjimus. Susijusios tarnybos taip pat turėtų atlikti tikslesnį išankstinių mokėjimų ir gautų palūkanų tolesnį tyrimą.¹³

Nacionalinių agentūrų atliekamos *ex-post* kontrolės: turėtų būti nustatytos aiškios minimaliųjų reikalavimų ir minimalios apimties gairės, kurias nacionalinės agentūros pateiktų atlikdamos vėlesnę *ex-post* kontrolę. Pavyzdžiui, nustatyti finansiniai pavojai ir išpareigojimai, susiję su finansiniais nuostoliais dėl gavėjų nemokumo, yra nepatikimi.

¹¹ Žr. V antraštinę dalį: Finansinis reglamentas dėl viešųjų pirkimų, ypač įgyvendinimo taisyklių 133 straipsnis.

¹² Pažymima, kad teisės sistemoje gali būti numatytos skirtingos taisyklės, taikomos tam tikriems GD.

¹³ Patobulinus ABAC, šios problemos turi būti išspręstos.

11 rekomendacija:

Siekiant sustiprinti esamą kontrolę, kad sumažėtų prieštaravimų rizika, interesų konfliktai ir prekyba vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, turėtų būti atliekamas tyrimas, nustatantis bet kurias sutarties šalis arba gavėjus, kuriems skiriama didelė atitinkamų GD biudžeto dalis. Šiuo požiūriu turėtų būti atkreiptas ypatingas dėmesys tiek į privačias, tiek į NVO, kurias pagal sutartis arba skiriant dotacijas reguliariai finansuoja Komisijos tarnybos.

12 rekomendacija:

GD, kuriuose labai dažnai per ilgą laikotarpį pagrindinės veiklos perduodamos vieninteliam rangovui, turėtų atidžiai įvertinti pavojų, kylantį dėl tokios priklausomybės, ir pateikti šį klausimą oficialiam aukštesnės valdybos svarstymui.

13 rekomendacija:

Veiklos dotacijos NVO ir Finansinio reglamento (FR) bei Įgyvendinimo taisyklių (IT) laikymasis: turėtų būti užtikrintas FR ir IT laikymasis.

Turėtų būti padaryta pažanga tinkamai planuojant ir bendraujant su suinteresuotomis NVO, kad būtų užtikrintas Finansiniame reglamente dėl laipsniško einamųjų išlaidų finansavimo mažinimo nustatytų reikalavimų laikymasis.

4. Išvados

2004 m. buvo įgyvendinti keli svarbiausi Komisijos pastangų modernizuoti, taip pat sustiprinti savo valdymo ir kontrolės sistemas etapai. Įsigaliojo naujosios Tarnybos nuostatos, ir GD toliau stengėsi tobulinti vidaus kontrolės sistemas, nustatytas pagal Komisijos reformą. Vidaus audito tarnyba (VAT) įgyvendino Reformos baltosios knygos vadinamąją 87 priemonę¹⁴, atlikdama auditą (įskaitant informacijos patikrinimą ir rizikos įvertinimus) trisdešimt trijose Komisijos tarnybose.

Žvelgiant perspektyviau, auditas ir rekomendacijos paskatino vidaus auditorių padaryti keletą **išvadų**, pagal kurias Komisija galėtų daug pasiekti valdymo ir darbo tobulinimo srityje.

Vidaus kontrolės sistema

GD savarankiško įvertinimo metu nurodė¹⁵, kad jie pasiekė aukštą Vidaus kontrolės standartų (VKS) atitikimo lygį. VAT atlikus auditą pasitvirtino, kad padaryta didelė pažanga. Tačiau šie auditai parodė labai didelius kontrolės trūkumus ir kad svarbiausiose srityse dar reikia labai tobulinti dotacijų valdymą ir viešuosius konkursus, valdymo priežiūrą ir *ex-post* kontrolę (tiek Komisijos, tiek valstybių narių bendrai valdomų lėšų) ir kad Komisija vis dar gali patirti kontrolės sunkumų.

1 išvada:

¹⁴ [kopija pateikta pirmiau]

¹⁵ Tarnybų savarankiško įvertinimo atnaujinimas dėl pasiruošimo atitikti Vidaus kontrolės pagrindines nuostatas iki 2004 m. gruodžio 31 d., pagal 2004 m. kovo 3 d. SEC(2004)250.

Nepaisant didelės vidaus kontrolės pažangos, vis dar yra **daug trūkumų** šiose srityse: dotacijų valdymas ir konkursai, valdymo priežiūra ir *ex-post* kontrolė. Šie trūkumai turėtų būti skubiai pašalinti.

Tačiau šis iššūkis yra žymiai didesnis ir dvilypis: pirma, Vidaus kontrolės standartų laikymasis dar ne viskas. Svarbiausia, kad vidaus kontrolės sistemos būtų veiksmingos ir užtikrintų, kad siekiama Komisijos tikslų, kad laikomasi įstatymų bei reglamentų ir kad Komisijos finansinė atskaitomybė yra patikima¹⁶. Antra, didesnė kontrolė nėra išeitis, bet sprendimas yra geresnė ir ekonomiškesnė kontrolė. Nustatytos naujos taisyklės ir reglamentai turi pereiti į kitą etapą, t. y. jie turi būti patobulinti pasimokius iš klaidų, atsižvelgiant į išlaidų ir pavojų **supaprastinimą ir proporcingumą**.

Tai taikoma ir bendram valdymui, kai norint pasiekti efektyvumo, pirmiausia valstybės narės turi suteikti garantiją, o ne Komisijos vietos kontrolė. Todėl VAT savo paskutinėje metinėje ataskaitoje pasiūlė įvesti valstybių narių valdymo institucijų rengiamas duomenų pateikimo ir garantijos ataskaitas¹⁷.

Reikia imtis papildomų priemonių, kad būtų įvesta kontrolė standartinio valdymo procesuose. Pavyzdžiui, planavimas ir tikslų nustatymas dar ne visiškai įtrauktas į įprastinę valdymo veiklą, tai reiškia, kad GD lygiu poveikis ir našumo pasiekimai yra nedideli. Svarbiausia užtikrinti, kad valdytojai suprastų, jog tinkamai atlikta vidaus kontrolė iš esmės padės jiems įgyvendinti savo tikslus.

2 išvada:

GD turi siekti **savo kontrolės sistemų veiksmingumo** – ne tik laikytis reikalavimų. Atliekant planavimo kontrolę, turėtų būti labiau atsižvelgiama į išlaidų ekonomiškumą ir pavojus; bendro valdymo atveju tai reiškia, kad **valstybės narės turi suteikti daugiau garantijų**.

Horizontaliosios funkcijos

Kolegija prisiima **bendrą** politinę ir finansinę **atsakomybę** už Bendrijų biudžetą (įskaitant bendrojo valdymo lėšas). Tačiau Komisijos finansų valdymas ir kontrolės struktūra yra pirmiausia sutelkta į vieną kurį generalinį direktoratą ir GD pateikia atskaitomybės (patikinimo) ataskaitas. Vyraujanti GD lygio perspektyva reiškia, kad didėja tikimybė, jog svarbios, ypač „pagrindinės“ kontrolės problemos (rizikos) nėra pakankamai numatytos arba sumažintos. Pavyzdžiui, nevienodas taisyklių taikymas; nevienodas politikos kūrimas ir įgyvendinimas; ir kliūtys renkant svarbiausius atskaitomybės bei informacijos valdymo duomenis iš GD – Komisijos centrinės atskaitomybės ir informacijos valdymo kontrolės pagrindas. Kai kurios iš šių horizontaliųjų funkcijų veikia gerai, pvz., Komisijos biudžeto nustatymas. Komisija taip pat padarė didelę pažangą, kad būtų sustiprintas politikos koordinavimas ir nuoseklumas, sukurdamą aukšto lygio tinklus ir DIGIT. Bet kai kurios horizontaliosios funkcijos dar nėra pakankamai užtikrintos.

2002 m. iš dalies pakeistame Finansiniame reglamente nėra aiškiai numatyta, kad apskaitos pareigūnas tvirtina ataskaitų tikrumą, nuoseklumą ir patikimumą („teisingai ir sąžiningai“). Vis

¹⁶ Tai pabrėžta 2003 m. GD ir tarnybų metinės veiklos ataskaitų apibendrinime, 2004 m. birželio 9 d. KOM(2004)418.

¹⁷ Įskaitant nacionalines agentūras centralizuoto netiesioginio valdymo atveju.

dėlto toks žingsnis stiprina kontrolės sistemą. Tai užtikrina Komisijos ataskaitų nuoseklumą bei patikimumą, todėl ir atitinkamai saugo kolegiją.

Ataskaitų pasirašymas taip pat yra suprantamas apskaitos pareigūno kompetencijos papildymas, leidžiantis nustatyti atskaitomybės standartus: jis gali pasirašyti, pavyzdžiui, dėl priemonių, kurių imamasi patikimumui ir suderinamumui patikrinti, kad būtų sumažinti taisyklių taikymo skirtumai arba neteisingas jų taikymas. Apskaitos pareigūnas gali panaudoti šių patikrinimų klaidas tobulinimui, esant būtinybei, taikyti taisykles ir procedūras. Tai nereiškia, kad vėl įvedama išankstinė viza individualiems sandoriams ir kad neribojama akivaizdi pagrindinio subjekto atsakomybė teisingai taikyti taisykles kaip ir bet kurioje kitoje Komisijos veiklos srityje.

Būtent todėl VAT rekomenduoja ataskaitas pasirašyti apskaitos pareigūnui. Šis sisteminis išipareigojimas jokių būdu nesumažina įgaliotųjų pareigūnų atsakomybės garantuoti informacijos, kurią gauna apskaitos pareigūnas, patikimumą. Pats laikas įvesti šią centrinę priežiūrą, kadangi apskaitos kaupiamuoju pagrindu sistema kelia atskaitomybės kompetencijos lygį, kurio reikalauja Komisija.

3 išvada:

Siekiant užtikrinti ataskaitų tikrumą, nuoseklumą ir patikimumą, **apskaitos pareigūnas** turėtų **pasirašyti** Komisijos ataskaitas, patvirtindamas, kad jos yra teisingos ir tikros.

Apskaitos pareigūnas turėtų būti atitinkamai įgaliotas, kad galėtų vykdyti šį išipareigojimą, nekeisdamas generalinių direktorių išipareigojimo dėl atliktų operacijų ir informacijos, kurią gauna apskaitininkas, patikimumo.

Kita svarbi sritis yra rizikos valdymas. Veiksmingai panaudojant rizikos valdymą, jis tampa efektyvia valdymo priemone nustatant politikos ir veiklos tikslų įgyvendinimo kliūtis bei priimant politinius sprendimus, įskaitant prioritetų nustatymą ir lėšų paskirstymą.

Remiantis šia ataskaita, rizikos valdymas Komisijoje vis dar yra tik pradinėje stadijoje. GD daugiausia koncentruojasi į rizikos analizę ir rizikos valdymas nėra įtrauktas į įprastus valdymo procesus. Situacija nepasikeitė, nors BUDG neseniai ėmėsi labai lauktos iniciatyvos šioje srityje (išsamiau apie ją kalbama svarbiausioje šios ataskaitos dalyje). Komisijos požiūriu rizikos valdymas, įskaitant metodiką ir priemones, dar turi būti įgyvendintas ir apie tai turėtų būti parengta konsoliduota rizikos apžvalga Komisijos lygiu (suteikianti išsamią informaciją apie pagrindinę riziką). Tai yra svarbiausia ir geriausia praktika, norint suvaldyti riziką, susijusią su daugeliu GD, ir daugiau informuoti apie Komisijos sprendimus dėl lėšų paskirstymo pagal strateginį planą ir programų ciklą.

4 išvada:

Turėtų būti įgyvendintas **Komisijos rizikos apžvalgos procesas** (suteikiantis išsamią informaciją apie pagrindinę riziką). Tai palengvintų iniciatyvų rizikos valdymą, susijusį su pagrindiniais Komisijos tikslais, ir kompetentesnių sprendimų priėmimą dėl lėšų paskirstymo.